

Београд, 15. децембар 2015. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Кабинет потпредседнице Владе,
председници Координационог тела за равноправност полова
г-ђи Зорани Михајловић

Поштована госпођо Михајловић,

Аутономни женски центар Вам се обраћа поводом Ваших недавних изјава објављених у дневној штампи¹, а у вези измештања насилника из куће/стана, из којих смо разумеле да сте **одустали** од подршке коју сте дали² нашем предлогу да се у **Нацрт закона о полицији уврсте овлашћења полицијских службеника**. То би значило да у случају насиља у породици, када постоји непосредна опасност, на месту догађаја, полиција може да удаљи из куће/стана лице које врши насиље према члановима породице до 14 дана.

Најпре, важно нам је да Вас информишемо да „хитне мере заштите“ које смо предложиле као полицијско овлашћење, што је сагласно обавези која проистиче из Конвенције Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици (чл. 52 – Хитне мере заштите), **немају исту сврху** као мере заштите од насиља у породици (Породични закон, чл. 198-200). „Хитне мере заштите“ као полицијско овлашћење требало би да омогуће заштиту у **периоду док се не покрене судски поступак** (што је у случају Породичног закона рок од најмање 8 дана).

Истовремено, хтеле бисмо да знате да према извештају Републичког завода за социјалну заштиту, а на основу збирних података из свих центара за социјални рад у Србији, на евиденцији ових органа у 2014. години било је **13.425 жртве** насиља у породици (6.887 жена старијих од 18 година и 4.938 деце; нажалост, број породица није наведен). У истом периоду евидентирано је само **494 поступка** за мере заштите од насиља у породици, а у оквиру њих, изречено је само **81 мера исељења** насилнику из стана/куће. Тај број је потпуно несразмеран и броју судских поступака, а још више броју жртава. Наши подаци (званичних евиденција нема) говоре да је у истом периоду више од 1.200 жена и њихове деце боравило у „сигурним кућама“.

Иако се ови поступци могу покренути и **по службеној дужности**, центри за социјални рад поднесу око 4,5%, а јавна тужилаштва тек 1,5% свих тужби за мере заштите од насиља у породици³. Иако се ради о хитним поступцима, само 20% се заврши у року од месец дана.

¹ Тањуг, 10.12.2015: линк <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=218581>;

² Допис од 2. јуна 2015. године, бр. 08/2015-01

³ Петрушић, Н. и С. Константиновић Вилић, *Породичноправна заштита од насиља у породици у правосудној пракси Србије*, Аутономни женски центар, Београд, 2010.

Иако је **суд могао** да одреди и меру коју тужила није тражила, то је био случај само у 5,5% поступака. Дакле, на женама је да заступају себе и своју децу, јер је само 1,5% њих имало бесплатног законског заступника⁴, а учествовање у неефикасним судским поступцима их излаже трошковима, узнемиравању, а потенцијално и новом насиљу.

Све наведено недвосмислено потврђује да решење које помињете није замена за „хитне мере заштите“ као овлашћење полицијских службеника. Наша дугогодишња пракса у раду са женама које су преживеле насиље, али и са институцијама система, определила нас је за предлог о “хитним мерама заштите” као надлежности полиције, што је и најчешћа пракса европских земаља. Наглашавамо да би ово решење било у складу са чланом 58. ст. 3 Устава РС⁵.

Други повод нашег обраћања је део изјаве за медије у којем сте навели да је формирана радна група у Влади РС за усклађивање Кривичног и Породичног закона која треба да реши и питање изласка насилника из дома. Како слушамо различите изјаве надлежних функционера констатујемо да:

- постоји радна група при Влади за усаглашавање Породичног закона и Кривичног законика,
- Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је формирало радну групу за измене и допуне Породичног закона⁶,
- Министарство правде промовише Нацрт грађанског законика у којем је четврта књига породичноправна материја,
- Министарство правде би требало да формира радну групу за усаглашавање закона са стандардима Конвенције Савета Европе (према Акционом плану за Поглавље 23).

Ако су све наведене информације тачне, по нашем мишљењу то упућује на недостатак координације, а радне групе састављене (искључиво) од представника академске јавности и представника извршне власти, уз дужно поштовање опште експертизе, немају довољно специфичних знања о појави, потребама жена са искуством насиља и реалним поступцима за остваривање њихових права. Стога, Аутономни женски центар, као заинтересована страна са озбиљном експертизом у овој области, изражава **дубоку забринутост услед најаве да ће се измене закона обављати на назначени начин.**

Руводећи се проактивним ставом, предлажемо да закажете састанак са чланицама Аутономног женског центра на коме бисмо могле да размотримо нашу перспективу овог сложеног проблема, као и предлоге за бољу координацију радних група.

за Аутономни женски центар

Слободанка Мацановић, директорка

---

⁴ Сви подаци из навођеног истраживања.

⁵ Одредба Породичног закона о исељењу је оглашена уставном одлуком Уставног суда Србије IU-296/2005 од 9. 7. 2009. године.

⁶ У рад ове радне групе је укључена и чланица АЖЦ, адвокаткиња Вања Мацановић.